Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr. Wilno, dn.22 listopada 1932 r. 86.

T r e ś ć n u m e r u:

ŁOTWA.
Kronika:1.Dokoła rokowań łotewsko-sowieckich. 2.Łotewsko-estońsko-litewskie porozumienie prasowe. 3.Preliminarz robót publicznych. 4. Ulgi dla rolników. 5.Nieco danych statystycznych o Łotwie. 6.Kolejny antypolski atak "Pehdeja Brihdi". 7.Święto niepodległości państwa.-
ESTONJA.
Kronika:1.Umowa handlowa między Estonją a Grecją. 2.Wizyta przemysłowca belgijskiego. 3.Zakupy zboża. 4.Zmiana ustroju. 5.Projekt ustawy o kredytach dla komunikacji okrętowej. 6.Handel zagraniczny w październiku. 7.Gospodarka leśna. 8.Przeniesienie Trybunału Najwyższego do Tallina. 9.Posiedzenie parlamentu. 10.Nowy kontyngent niemiecki na masło. 11.Eksport kartofli i owoców. 12.Zaiteresowanie się Duńczyków koleją Wałga-Abia. 13.Areszt fałszerzy bilansów.

-:§:-

ŁOTWA:1.D o k o ł a r o k o w a ń ł o t e w s k o - s o w i e c k i c h ."Jaunakas Zinas" /261.XI.32/:W tych dniach M.S.Zagr. odbyło naradę z delegacją, która powróciła z Moskwy. Narada dotyczyła przebiegu rokowań i dalszych perspektyw, które zależeć będą od Rosji Sowieckiej. Łotwa wykazała w stosunku do Sowietów maksymalną ustępliwość i dobrą wolę porozumienia w sprawach ekonomicznych. Żądania rosyjskie okazały się jednak tak wygórowane, że wypadło je odrzucić.

2. Ł o t e w s k o - e s t o ń s k o - l i t e w s k i e p o r o z u m i e n i e p r a s o w e ."Rigasche Rundschau" /262.XI.32/: W M.S.Z. odbyła się 18 b.m. posiedzenie estońsko-łotewskiego i litewsko-łotewskiego komitetów prasowych. Ze strony Litwy wzięli udział w posiedzeniu prezes lit.Związku Dziennikarzy dr.Purvckis, redaktor Kemeszis, red.Paleckis i literat Melngailis; Z ramienia Estonji występowali: dyr.Ety Kornel, red.naczelny "Vaba Maa" Laaman i redaktor "Päewaleht" Taklaja; wreszcie ze strony Łotwy szef prasowy Seskis i dyr.Lty Berzin. Konferencja uchwaliła co następuje: Musi być prowadzona wzmocniona propaganda za nauczaniem języków państw sąsiednich; pożądane jest większe zbliżenie kulturalne między sąsiedniemi narodami; winno się prowadzić propagandę za wzajemnem obchodzeniem świąt niepodległości; wreszcie winien być nawiązany ściślejszy kontakt między dziennikarzami 3-ch państw nadbałtyckich. Uchwalono wreszcie stworzenie ententy prasowej, przyczem polecono dyr.Berzinszowi opracowanie odpowiedniego statutu.

3. P r e l i m i n a r z r o b ó t p u b l i c z n y c h ."Jaunakas Zinas" /261/: Budżetowo-finansowa komisja sejmowa uchwaliła na posiedzeniu z 16 listopada asygnować 10 milj.łt. z budzetu tegorocznego na roboty publiczne. Z sumy tej 3 milj.łt. przeznacza się na Letgalję.

4. U l g i d l a r o l n i k ó w ."Jaunakas Zinas" /261/:Finansowo-budżetowa komisja sejmowa poleciła rządowi wydanie ustawy, na mocy której zwolnionoby w ciągu 3 lat od obowiązku płacenia odsetków od pożyczek Banku Rolnego małorolnych i nabywców ziemi nieuprawnej, którzy nie otrzymują premij rządowych za artykuły rolnicze.

5. N i e c o d a n y c h s t a t y s t y c z n y c h o Ł o t w i e ."Pehdeja Brihdi" /260/: Zgodnie z łotewskim rocznikiem statystycznym, w 1931 r. ludność Łotwy wynosiła 1.900.045 osób, z czego na Rygę przypadało 379.045 osób. Liczba urodzin wynosiła w 1931 36.972, liczba zgonów - 26.891; przyrost ludności 10.081.

Szkół w Łotwie było 2.083 z 197.540 uczniami i 8.255 nauczycielami. Wyższe studja ukończyło 216 studentów. Bibljotek było 967 z 1.714.250 tomami. Czytelników bibljoteki te liczyły 180 tys.088. Liczba pism wynosiła 168 /w 1930 r.103/. Książek wydano

1366 o ogólnym nakładzie 3.586.126.

6. Kolejny antypolski atak "Pehdeja Brihdi". "Pehdeja Brihdi" /260.XI.32/: 11 listopada zorganizowano w Rydze obchód święta niepodległości. Obchód ten zorganizowali nie przedstawiciele dyplomacji, jak to zwykle bywa, a tylko organizacje Polaków łotewskich, w których się grupują obywatele Łotwy. Polska dla Polaków łotewskich jest "macierzą", z którą "rodacy" utrzymuja jak najściślejszy kontakt. Władze łotewskie winneby zwracać większą uwagę na działalność tych organizacyj, zwłaszcza w dziedzinie oświaty.

7. Święto niepodległości państwa. "Rig. Rundschau" /262.XI.32/: 18 listopada odbyły się na terenie całej Łotwy uroczyste akademje i obchody z tytułu święta niepodległości łotewskiej.-

ESTONJA. 1. Umowa handlowa między Estonją a Grecją. ""Vaba Maa" /266.XI.32/: Podpisana została umowa z przedstawicielem kupiectwa greckiego Papadatosem. Na podstawie tej umowy Grecja będzie importowała do Estonji rocznie około 20 tys. kg. tytoniu.

Pieniędzmi, uzyskanemi ze sprzedaży tego tytoniu Grecja będzie opłacała należność za sprowadzane z Estonji towary, jak: materjały leśne, wyroby włókiennicze i t.p.

2. Wizyta przemysłowca belgijskiego w Estonji. "Vaba Maa" /270.XI.32/: W Estonji bawi obecnie przemysłowiec belgijski inż. A.Troosters. Zadaniem jego jest zbadanie możliwości wprowadzenia w życie handlu zamiennego między Estonją a Belgją. -

3. Zakupy zboża. "Revalsche Ztg."/263.XI.32/: Do 15 listopada zakupiono 15.268 tonn zboża, za które zapłacono 1.358.000 koron.gotówką i 792.000 kwitami.

Zakupy zboża będą trwały do 3 grudnia, przyczem należy się spodziewać, że ilość zboża dojdzie do 20.000 tonn.

4. Zmiana ustroju. "Revalsche Zeitung" /263.XI.32/: Według doniesień prasy, koła polityczne poza parlamentem przygotowują petycję, avy parlament uregulował kwestję zmiany ustroju i poddał ją głosowaniu powszechnemu.-

5. Projekt ustawy o kredytach dla komunikacji okrętowej. "Revalsche Ztg."/263.XI.32/: Projekt ustawy o funduszu kredytowym dla komunikacji okrętowej przejdzie przez trzy czytania w oddziale finansowym przy parlamencie, a następnie zostanie przedstawiony plenum parlamentu. Wyżej wymieniony oddział zgłosił nowelę do ustawy o organizacji państwowej, według której członkowie komitetu podatkowego winni mieć najmniej 25 lat. Dotychczas taką granicą był wiek od 36 lat.

6. Handel zagraniczny w październiku. "Revalsche Ztg." /264.XI.32/: Według danych Państwowego Biura Statystycznego, handel zagraniczny w październiku przedstawiał się następująco:

1/Eksport - 3,7 milj.koron /w 1931 r.w październiku -5,9 milj.koron/.
2/Import - 3 milj.koron, wykazując aktywność 474 tys. koron/.-

7. Gospodarka leśna. "Revalsche Ztg."/264.XI.32/: Państwowy przemysł leśny zawarł już szereg układów w sprawie eksportu belek i papierówki, co się tyczy zaś materjału opałowego, ten ostatni nie znajduje zbytu.

W czasie najbliższym zamierza się eksportować 3.300 ha lasu i 2 tys. ha na potrzeby miejscowych mieszkańców. W roku bież.

zostaną wyrąbane lasy na przestrzeni 7.800 ha /2.500 ha prócz tych 5.300/. Do tego dodać należy 1000 ha lasu, własność dawnych dziedziców niemieckich. Dotychczas przeznaczono 10 tys. mtr.sześć. belek na sprzedaż. Sprzedaż ta jednak nie doszła do skutku zapowodu zbyt małej ilości kupujących.

8. P r z e n i e s i e n i e T r y b u n a ł u N a j w y ż s z e g o d o T a l l i n a ."Rev.Ztg" /264.XI.32/: W sferach rządowych i sądowniczych Estonji powstał projekt przeniesienia Trybunału Najwyższego do Tallina; dotychczas bowiem mieścił się on w Dorpacie, co w znacznej mierze utrudniało jego współpracę z centralnemi organami państwowemi, skupionemi w stolicy.-

9. P o s i e d z e n i e p a r l a m e n t u ."Rev.Ztg."/264.XI. 32/: 15 listopada odbyło się posiedzenie parlamentu, którego przebieg był następujący:

Debatowano nad wprowadzeniem ustaw, dotyczących życia polityczno-gospodarczego Estonji:

1/nowela do prowizorycznej ustawy, dotyczącej uporządkowania warunków płacy i pracy urzędników państwowych;

2/ a.ustawa o obniżeniu stopy procentowej Państwowego Banku Rolnego; b/estońsko-brazylijski układ handlowy; c.dodatkowe akta w sprawie międzynarodowej konferencji kolejowej; d.ustawa o paszportach dla koni;

3/zwiększenie wszelkiego rodzaju opłat sądowych.

10. N o w y k o n t y n g e n t n i e m i e c k i n a m a s ł o ."Vaba Maa" /272.XI.32/: Nowy kontyngent masła, ustanowiony przez Niemcy dla Estonji wynosi rocznie 3.319,5 tonn /w roku ub. 5.000 tonn/. Ilość tę podzielono między następujące firmy eksportowe:

"Estonja"	-	55%
"Rotermann"	-	14%
"Einpaul"	-	13%
"Gahlnbäck"		12%
"Związek spółdz. mlecz."	-	6%.

11. E k s p o r t k a r t o f l i i o w o c ó w ."Rev.Ztg."/265. XI.32/: Dotychczas wywieziono /przeważnie do Finlandji/ 9.144 cent. kartofli za 13.336 koron.

Jabłek wywieziono w r.b. między 9 i 16 listopada 53.295 kg. na sumę 14.684 koron /do Finlandji i Anglji/.-

12. Z a i n t e r e s o w a n i e s i ę D u ń c z y k ó w k o l e j ą W a ł g a - A b j a ."Vaba Maa" /272.XI.32/: Jedna z firm duńskich złożyła do M-stwa Komunikacji ofertę w sprawie budowy kolei Wałga-Abja własnym kosztem. Koszta budowy Estonja spłaciłaby z biegiem czasu.

Podobna oferta wpłynęła ze strony przedstawicielstwa pewnej firmy angielskiej w Tallinie.-

13. A r e s z t f a ł s z e r z y b i l a n s ó w ."Siegodnia" /322.XI.32/: 18 listopada zostali aresztowani w Tallinie prezes zarządu bałtyckiej fabryki tekstylnej Wachmann i członek zarządu Citron. Obaj oskarżeni są o fałszowanie bilansów fabrycznych. Zarówno Wachmann, jak Citron odegrywali w przemyśle estońskim wielką rolę. Obaj uważani byli za ludzi bardzo zamożnych. Banki udzieliły im w swoim czasie pożyczek na ogólną sumę 10 milj.koron. Citron posiadał pozatem fabryki w Łotwie i Litwie.

Aresztowanie obu tych przemysłowców wywołał w Estonji ogromną sensację.-

x

x x

37